СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 263. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 11-го листопаду 1938. No. 263. Jersey City, N. J., Friday, November 11, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВЕЛИКЕ ЗАЦІКАВЛЕННЯ МАНІФЕСТАЦІЄЮ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — Минулої середи відбулися тут другі наради представників ріжних організацій у справі влаштування маніфестаційного походу й протестаційного віча проти Польщі в суботу, 19 листопаду. На збори зібралося коло 150 делеґатів від товариств, парохій, братств та клюбів. Зокрема околиця Ню Йорку була численно заступлена.

В часі нарад, якими проводив голова маніфестаційного комітету, Д. Галичин, обговорено й вирішено багато справ, звязаних з походом і вічем. Цілий похід буде знятий на звукову фільму, яка опісля буде висвітлювана в ріжних громадах, а також вислана до тих країв в Европі, де буде можливо таку фільму висвітлювати. Похід матиме живий образ та велике число таблиць із відповідними написами.

Ухвалено також, що чистий дохід з віча буде призначений на поміч Карпатській Україні.

Зо звітів делеґатів поодиноких товариств виходило, що по всіх громадах Ню Йорку й околиці є велике зацікавлення маніфестацією, отже є певність, що до походу стануть тисячні маси української імміграції.

ПЕРЕМОГА РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.

ВАШИНГТОН. — Остаточні перечислення голосів, відданих у вівтіркових виборах, стверджують поважну перемогу для Републиканської Партії. Партія вибрала додаткових 80 конґресменів та 8 конґресових сенаторів.

Републиканська Партія відібрала місця конґресменам і сенаторам Демократичної Партії в 24 стейтах. Її перемога власне тим замітна, що вона не була льокальна, але обняла всі стейти.

Републиканці вибрали додатково 11 ґубернаторів.

Крім цього Републиканська Партія вибрала ще додаткових 11 ґубернаторів, причому виграла вибори в таких стейтах, як Огайо, Пенсилвенія, Масачусетс, Мішіґен, Висконсин, Мінесота й Айова.

ПРОВАЛ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Не менше замітною є невдача Американської Партії Праці. Вона в минулих виборах показала велику силу, але при цих виборах вспіла вибрати тут лиш одного кандидата, а її допомога для кандидатів інших партій кінчилася правильно нещасливо для кандидата. Коли вона заявлялася проти якогось кандидата, то це звичайно кандидатові не шкодило.

ДВА СЕНАТОРИ ВИБРАНІ НА 2 МІСЯЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Панна Ґлейдис Пейл і Алекс Ґ. Барі вибрані з Републиканської Партії, перша в стейті Савт Дакота, другий у стейті Ореґон, лише щоб сповняти обовязки померлих сенаторів до кінця цеї сесії конґресу. Вони дістануть заплату за два місяці й у засіданнях участи брати не будуть, бо на наступну 6-літню каденцію з їх округ вибрані інші кандидати. Як вони захочуть відвідати Вашинґтон, то мусять їхати власним коштом, бо уряд платить членові конґресу подорож лише на сесії й із сесії конґресу.

ДОБАЧУЮТЬ ЗАГРОЗУ ПРОҐРЕСИВНІЙ ПАРТІЇ.

НЮ ЙОРК. — Провідники Проґресивної Партії добачують в останніх виборах поважну загрозу для існування своєї партії й скликують до цього міста конференцію в справі дальшого існування партії.

Визначні представники цеї партії потерпіли при цих виборах поразку. Найзамітніша поразка сенатора Ла Фолета.

ЗАПОВІДАЄ АМНЕСТІЮ ДЛЯ МУНІЯ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — Новим ґубернатором цього стейту вибрано номіната Демократичної Партії, стейтового сенатора Колберта Олсона, котрий підчас виборчої кампанії обіцяв, що на випадок вибору дасть амнестію Томі Мунієві, юнійному провідникові, що висиджує досмертну вязницю за динамітовий замах на параду военного приготування в Сан Франсіско в 1916 році.

ЛІМЕНА БІЛЬШІСТЬ НЕВЕЛИКА.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Докладніші обчислення голосів показують, що Лімен, кандидат Демократичної Партії, дістав при виборах на ґубернатора стейту 2,383,584 голоси, а Дюі, кандидат Републиканської Партії, 2,316,078 голосів. Отже Лімен має більше 67,506 голосів ніж Дюі. В цьому обчисленні ще бракує одного повіту.

Газети підкреслюють, що признання за цю перемогу належиться Фарлієві, котрий наставав на те, що лиш одинокий Лімен може перемогти Дюія, і попирав його кандидатуру на номінацію, не зважаючи на те, що Лімен кілька разів виступав проти політики Рузвелта.

Републиканська Партія переконалася про велику силу Дюія й тепер, не зважаючи на програ Дюія, зовсім серіозно думає про нього як про поважного кандидата на уряд президента в 1940 році.

НОВИЙ ОСЕРЕДОК ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Японська армія посунулася на Ганков, важне китайське місто. Відступаючи, китайці запалили японську концесію (під 1) та висадили в повітря залізничу стацію Тачемен (під 2). Два британійські панцирні човни заняли позиції під 3, а два американські — під 4. Японці висадили були війська передовсім у дільниці Вучанґ (під 5).

НОВА УКРАЇНСЬКА ФІЛЬМА, МАРУСЯ.

Безсмертну драму М. Старицького, „Ой, не ходи, Грицю, та на вечерниці" будемо мати нагоду вже незабаром оглядати на фільмі як драму-траґедію „Маруся", випрацювану старанням Української Фільмової Корпорації в Злучених Державах. Премієра буде виставлена в готелю Астор при 44-тій вул., при Таймс Сквері в Ню Йорку, в День Подяки, тобто 24-го листопаду.

Із оповісток звісно, що сценарій для „Марусі" склали В. Кедровський і А. Кість. Хоральний спів підготовив наш славний Олександер Кошиць, орхестру проф. Роман Придаткевич. В „Марусі", крім самої драматичної акції, введені незвичайно живі картини із українського етнографічного життя, як: вечерниці, коляди, гаґілки, обжинки та ін. Хто бачив фільму на пробі, твердить, що вона полишає по собі незатерте враження не лише самою акцією, але теж і мистецькою грою артистів та пречудовою гармонією співів і музики.

КЛОПІТ ЛЕБЕДЯ З КАЛЕНДАРЕМ.

У звіринці в Денвері, Колорадо, висиділа лебедиця пять лебедят у гнізді на купі снігу в дуже зимний день. Заряд звіринця доглянув малі лебедята й переніс матір і писклята у відповідне тепле приміщення. Природники пояснюють небувалу пригоду лебедя походженням з Австралії, де в теперішніх місяцях припадає літо.

ПЯНИЙ СТРІЛЯЄ ДО ЛЮНАТИЧКИ.

24-літня люнатичка Матильда Вакавер ходила вночі по даху одного дому у Варшаві. Саме тоді вертався до того ж дому один його льокатор, який був пяний. Завваживши якусь білу постать на даху, витягнув револьвер і став до неї стріляти. В тому менті надійшов постерунковий і припинив стрілянину пяного. Найцікавіше те, що стріли не збудили люнатичку. Вона сама зійшла з даху. Їй нічого не сталось.

ВИБІР ЯРЕМИ ПОТВЕРДЖЕНИЙ.

Докладне обчислення голосів, відданих у 8. дистрикті повіту Ню Йорк на кандидатів на асемблімена, показує, що Степан Ярема, кандидат Демократичної Партії, дістав 10,264 голоси, С. Файнголд, кандидат Републиканської Партії й Партії Праці, 7,191 голосів.

З ПРОЦЕСУ ЗА ШПИГУНСТВО.

На нюйорським процесі проти трох осіб, обвинувачених за шпигунство в користь Німеччини, прочитано зізнання д-ра Іґнаца Ґрібля, одного з 14 шпигунів, що втекли з Америки. Ґрібель каже в своїй заяві, що федеральний аґент Турю піддавав йому підчас слідства, що він має зізнавати.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ПОЛЬЩІ НА ЛИСТОПАДОВОМУ СВЯТІ В НЮ ЙОРКУ.

На Листопадовім Святі в Ню Йорку, що відбулося 6. листопаду в салі Вашингтон Ірвинг Гайс Скул, ухвалено й вислано до урядів Америки, Англії, Франції, Італії й Німеччини ось-таку протестаційну телеграму:

We, Americans of Ukrainian extraction, assembled at mass meeting in New York, November 6, draw your excellency's attention to the fact that the Polish government now oppresses seven million Ukrainians under its occupation with increased ferocity. 150 Ukrainian churches have recently been destroyed. Polish troops invade Ukrainian villages, pillage them and ruthlessly beat defenseless Ukrainian population because of its sympathies with liberated Carpatho - Ukraine In name of peace and humanity kindly exert your influence upon Poland and accord oppressed Ukrainians right of self-determination.

Dmytro Halychyn, chairman of Ukrainian Legion

Michael Piznak, chairman of Central Committee of Ukrainian Societies of New York.

ВОЛІЄ СМЕРТЬ НІЖ ВЯЗНИЦЮ.

Томас Капатес, 23-літній рекетір у Ню Йорку, діставши присуд на довголітню вязницю за вбивство другого ступня, заявив судям присяжним: „Ви повинні були признати мене винуватим убивства першого ступня. Я волію смерть". Він спитався адвоката: „Чи не можна ще цього переінaчити? Дам тисячу долярів".

ДЕМОНСТРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ПЕРЕМИШЛІ.

„І. К. Ц." з 17. Х. пише, що 14. жовтня відбулися в Перемишлі українські збори за запрошеннями й опісля „юрба коло 300 осіб рушила походом на місто з ворожими окликами. По дорозі на Площі Конституції заступили юрбі дорогу два поліції й на них посипалося каміння. Повстало замішання, але незабаром приїхав відділ поліції і розігнав демонстрантів, придержуючи 32 найбільш аґресивних юнаків".

Стільки „І. К. Ц.". А „Слово Народове" з того самого дня повідомляє, що над вечір після української демонстрації „заользанський леґіон" перевів у Перемишлі протиукраїнську контрдемонстрацію.

НАМАГАЛИСЯ ПЕРЕЙТИ КОРДОН.

Прикордонна сторожа в Лавочному придержала й відіслала до Львова чотирьох українців, а саме: двох друкарів, Волод. Марчука і Яр. Петрова, будівельного робітника Василя Лесева й Дм. Тепу — всіх поселених постійно у Львові.

НЕБЕЗПЕЧНІ НАСТРОЇ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

ПРАГА.—В той час, коли чехи переорієнтовуються вцілості на німців, у Словаччині йдуть поважні внутрішні політичні тертя. Змагаються з собою прихильники німців, мадярів, чехів; а далі клерикальні групи, ліві, праві, антисеміти і т. д. Дехто побоюється, що це тертя готово скінчитися погано для Словаччини. На всякий випадок воно у великій мірі стримує відбудову новоповсталої словацької державної одиниці.

В Празі в поважних колах ходять чутки, що подібних, а навіть поважніших клопотів треба сподіватись і в Карпатській Україні. Чужі течії, головно польська і мадярська, не перестали там працювати. Треба побоюватися, що там готові вирінути розрухи, що їх деякі кола і люди розреклямовують як „комуністичні заворушення", а після того може вмашерувати туди польська й мадярська армія.

ЧЕЙМБЕРЛИН ОБОРОНЯЄ СВОЮ ПОЛІТИКУ.

ЛОНДОН. — Премієр Чеймберлин виголосив промову, в якій говорив, що ситуація в Европі тепер дуже поправилась на краще і що бодай надходяче Різдво всі англійці можуть відсвяткувати з повним спокоєм. Чеймберлин також критикував своїх критиків, які розповсюднюють вісті, начебто Англія в міжнародній політиці безнастанно відступає. Тих критиків Чеймберлин назвав „птахами, що валяють рідне гніздо". Проте бувший премієр Ллойд Джордж гостро скритикував Чеймберлина за мінхенську угоду і питався, що це за „мир", коли по повороті з Мінхену Чеймберлин сам заявив, що треба чимскорше зброїтися. Це не мир, говорив Ллойд Джордж, тільки війна, в якій Англія безнастанно уступає.

НЕ БУДУТЬ ДІЛИТИ ПАЛЕСТИНИ.

ЛОНДОН. — Англійський уряд заявив, що Палестини покищо не буде ділити на арабську і жидівську, а постарається звести разом до круглого стола представників одної нації і другої. Колиб ті представники не хотіли разом засісти, то тоді уряд подумає над переміненням Палестини на кантональний устрій, у якому жидівські й арабські кантони дістануть повну свободу заряджувати собою по вподобі.

ЛЮДИ, ЩО НАЙМЕНШЕ МАЮТЬ СВОБОДИ.

ЛОНДОН. — По довгих нарадах зо своїми міністрами англійський король позволив свому братові, князеві Глявстрові, що він може разом зо своєю жінкою відвідати їхнього третього брата, бувшого короля Англії, князя Віндзору. Дотепер англійська королівська родина була змушена бойкотувати уступилого короля за те, що він узяв собі жінку розвідку, ще й до того звичайного, американського походження. Тепер правдоподібно той бойкот буде знятий.

НІМЕЦЬКІ РЕПРЕСІЇ СУПРОТИ ЖИДІВ.

БЕРЛІН. — Коли німці довідалися, що їх секретар амбасади в Парижі, Рат, ранений вистрілами жида Ґріншпана, таки помер, вони розпочали проти жидів бурливі демонстрації, в яких потурбовано чимало жидів, а також розгромлено багато жидівських склепів у Берліні. Крім того підпалено найбільшу жидівську божницю, яку без успіху старалися врятувати берлінські пожежники.

ІТАЛІЙЦІ ЗАПРОВАДЖУЮТЬ СВОЇ ФОРМИ.

РИМ. — Італійці, які колись із подивом дивилися на все, що чужинецьке, а до певної міри ще й нині з подивом дивляться на все те, що заграничне, стараються тепер вилікуватись із того почуття меншеварності. Фашистівська партія заборонила всім розривковим льокалям називати себе чужинецькими назвами, як „Голівуд", „Флорида" і т. п., станувши на становищі, що в італійській мові й термінолоґії можна підшукати рідні вирази, що означатимуть веселе, а притім елеґантне життя. Фашистівська партія також заборонила носити фраки і токсида, а впровадила ношення вечірнього строю, скроєного чисто на італійський лад.

КАРДИНАЛ ІНІЦЕР ПІД СТОРОЖЕЮ.

ВАТИКАНСЬКА СТОЛИЦЯ. — Ватиканське радіо, що є власністю католицької церкви, оголосило, що віденський кардинал Ініцер, який недавно мав прикрі непорозуміння з німецькою владою, знаходиться під „домашнім надзором". Його кожний рух стережуть відділи націстичної еліти.

ТУРЕЦЬКИЙ ДИКТАТОР ДУЖЕ ХВОРИЙ.

АНКАРА. — Турецький диктатор Кемаль Паша, що від кількох тижнів хворіє, тепер-попав у непритомність і його положення дуже небезпечне. Мала є надія на вилікування.

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ: ХТО ТО МАЄ ПОДБАТИ ПРО УДАЧНИЙ ВИСТУП НА УКРАЇНСЬКІМ ДНІ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В НЮ ЙОРКУ? ЧИ НЕ КОЖЕН ТА КОЖНА З НАС? ПОКАЖІМ, ЩО МИ СВІДОМА НАЦІЯ!

UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASSOCIATION
P. O. Box 1014, Church St. Annex, New York, N. Y.

Чеки й почтові перекази виписувати на імя:
NICHOLAS MURASZKO, Treas.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинока число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИБОРЦІ РІШИЛИ

Рапорти про обчислення голосів, відданих у вівтіркових виборах, уже настільки повні, що можна собі тепер виробити про них першу докладнішу опінію.

Не підлягає найменшому сумнівові, що Республиканська Партія осягнула в них першу поважну перемогу від виборів у 1932 році. Вона вибрала до палати послів 80 кандидатів, а до сенату конґресу 8. Щоправда, це ще не дає їй більшости ні в сенаті ні в палаті послів, але це робить її вже поважною меншістю, головно коли взяти під увагу, що партія більшости не представляє однодушної цілости.

Назагал перемога кандидатів Републиканської Партії була поразкою кандидатів Демократичної Партії. Одначе це не була все поразка ідей чи програми Демократичної Партії. Виборці часто могли виразно зазначити, що вони противляться кандидатам цеї партії, але не її засадам.

Перемога Републиканської Партії пішла теж коштами так званих третіх партій. Ось так потерпіли поразку на сході Американська Партія Праці, що у виборах останнього року показала гарні обіцянки, а в середніх і західніх стейтах стара Фармерсько-Робітнича, ба навіть Проґресивна Партія Ла Фолетів.

Вибори виглядають так, немовби Републиканська Партія вспіла зібрати коло себе всю опозицію проти Демократичної Партії та стати носієм прапору для всеї опозиції. Через те ці треті партії відразу заговорили про потребу внутрішніх реформ та перемін у партійних союзах.

Одначе перемога Републиканської Партії не означає ще, як цього хотілиб її деякі лідери, одобрення консервативної політики. Певний зворот від так званого радикалізму федерального уряду в них можна добачити, але не великий, бо й серед Републиканської Партії нині вже назагал принялося переконання про потребу ріжних реформ, котрі пропаґує президент Рузвелт. Перемога Републиканської Партії означає зворот до середньої дороги: між давньою крайньо правою дорогою Републиканської Партії і крайньо лівою Демократичної Партії.

Такий присуд видав американський виборець підчас осінніх виборів. Як можна вносити з голосів про ці вибори, цей вияв волі виборців має рішальний вплив на політику всіх партій. Кожна старається вгадати тенденцію настроїв, щоби по можности виконати цю волю та стати її виразником. Власне в тому є поважна порція невдачі Демократичної Партії, що вона, почасті слушно, почасті неслушно, викликала враження, що не оглядається на волю виборців, а накидає цю волю згори, диктаторським способом.

УКРАЇНСЬКЕ ЗАКАРПАТТЯ НА ПЕРЕХРЕСТІ

(Допис із Чехословаччини).

Поки цей лист дійде до Америки, справа українського Закарпаття може буде вже так чи інакше вирішена. Проте ця справа має велике значіння для цілого українського народу. Не тому, що втрата Закарпаття на користь Мадярщини криє в собі, як дехто каже, смертельну небезпеку для цілої української нації. Не сумніваємося, що український нарід буде великою нацією з великою будучністю і без Закарпаття. Німеччина була велика держава без Австрії та без судетських земель; Італії нічого не шкодить,, що італійська Корсика й Ніцца знаходяться під французьким пануванням. Справа Закарпаття, як вона стоїть тепер, важна тим, що вона відзеркалює політику великодержав та менших націй у справі України. Хоча спір між Чехословаччиною й Мадярщиною ведетьсся тепер за невеличку частину української землі, то по суті перед державними мужами Европи виринає ціла українська проблєма, справа 40-міліонової нації.

Не можемо тут спинятисся на тяжких помилках чеської політики на українськім Закарпатті. Колиб та політика була впродовж 19 літ інша, то ми малиб на Закарпатті сконсолідовану націю, зо своєю виробленою активною інтеліґенцією та зо свідомою народньою масою робітників і селян. Цього на Закарпатті нема. Прага ввесь час підпирала на цій українській землі недобитки москвофільства. Це москвофільство в своїх інтеліґентських представниках було все мадяронством. Будапешт числив на піддержку цього москвофільства, коли ставить вимогу плєбісциту на Закарпатті. Мадяри вірять, що мадяронська (москвофільська) інтеліґенція поведе за собою сліпу, невидючу українську людність під владу Будапешту. Прибита бідою і злиднями ця маса, думають мадяри, піймається на обіцянки дешевої пшениці та кукурудзи, що привозили перед світовою війною наші заробітчани з мадярських долин.

Також інші надії тішать мадярських політиків. Польща вже давно позирає неприхильним оком на національне відродження між закарпатськими українцями. На піддержку ворожого народові москвофільства плили гроші не лише з Праги й Будапешту, але й з Варшави. Інтерес до Закарпаття у Варшаві йшов так далеко, що у варшавськім університеті давали стипендії москвофільським студентам із Закарпаття. Найбільше трівожили поляків чутки про автономію Закарпатської України. Тепер, коли вже утворено уряд для здійснення автономії Закарпаття, Польща ще більше занепокоїлася. З Варшави й Будапешту чути однозгідну вимогу: „Дайте нам спільну границю між Польщею й Мадярщиною!'' Слід зазначити, що поляки не хотять прилучення українського Закарпаття до Польщі. Польський уряд боїться, що так зріс би відсоток українців під польською владою, а тоді зрослиб і труднощі внутрішньої політики в Польщі. Тому Польща „великодушно" жертвує найдальшу українську землю мадярам. Поляки добре розуміють, що автономне українське Закарпаття даватиме приклад для західньо-українських земель під Польщею. Зріст і поступ українців на Закарпатті поставить під постійну загрозу мрію польських шовіністів, що хотілиб спольщити та скольонізувати наші західні землі — Галичину, Волинь, Полісся й інші.

Ще й інша причина жене мадярів і поляків до спільного ворожого фронту супроти Закарпатської України. Вони бояться переваги Німеччини. Тому Польща й Мадярщина плянують свій традиційний бльок — „поляк — венґер два братинки", щоб супроти 80-міліонової Німеччини спертися на свої обєднані сили. Мабуть зріст німецької могутности турбує також італійського диктатора. Італійська преса і радіо піддержували мадярські зазіхання на Закарпатську Україну і прихильно ставилися до спільної польсько-мадярської границі.

Натомісць із Німеччини чути було голоси, які заперечують якінебудь права Мадярщини на Закарп. Україну. Для Німеччини дуже вигідно, коли Мадярщина й Польща будуть розділені українським „золотим мостом''. Але це не значить, що Німеччина буде противитися прилученню Закарпаття до Мадярщини за всяку ціну.

Як бачимо, навкруги найменшої частини української землі заплутується сітка дипльоматичних і воєнних інтриґ. А щож буде тоді, коли встане на ввесь зріст проблєма України від Карпат аж до Кавказу?

А. Н.

ЧУЖИНЦІ В ГАЛИЧИНІ

Первісно заселювали Галичину аж майже по Краків лише самі українці. Поляки нахлинули із заходу на схід до українських земель після 1340-го року. Та крім поляків має Галичина ще й інше населення, чужого походження, яке почасті вже в давніх часах, почасті в новіших поселилося попри первісних мешканців.

Німці, співплемінники словян ґерманського племени заселюють як хлібороби кольонії, розкинені по ріжних околицях Галичини, або живуть по містах як промисловці, ремісники та фабриканти. За володіння Австрії було ще багато німців службовиками по галицьких урядах.

Початок німецьких осель у Галичині сягає дуже давніх часів. У Краківщині та в усій західній частині Галичини поселювали німців польські князі вже в 13. столітті, зараз після першого нападу татар. **Краків у 13. столітті був майже зовсім німецьким містом, правився німецьким правом і писав свої документи по німецьки.** Над горішнім Дунайцем повставали німецькі кольонії вже від 1234 року. Двацять літ пізніше оснували там німці на німецькім праві місто Новий Торг, а в другій половині 13-го століття заселили німці Кенти, Освєнцім, Затор, Лянцкорону, Бохню, Величку, Грибів, Тарнів, Ланцут. **Після 1340-го року посунулися німці і до нинішньої східньої Галичини.** Ті околиці Галицько-Волинського Князівства були тоді дуже опустошіли наслідком татарських нападів, тому поселювалися там крім німців **волохи** (румуни), **італійці, вірмени, серби, а навіть жиди.** Чужинці ті діставали ріжні привілеї, свободи та користі. Німецькі кольоністи приносили з собою німецьке право, зване маґдебурським, яке аж до останніх часів було в Польщі основою орґанізацій і міського життя. Бо українці, як усі словяни, любили більше сільське життя; міське життя було їм майже чуже. Навпаки, німці здавна воліли міське життя й утворили були собі право, пристосоване до потреб міського життя. Польські літописці признають, що ще навіть у 16 столітті були німці кращі господарі, ніж поляки, та охайніше жили. Первісні німці винародовилися зовсім. Тепер стрічаємо серед передових поляків, завзятих польських патріотів-шовіністів, багато німецьких назвищ. **Пізніше стали поселюватися німці в Галичині після розбору Польщі в 1772 році,** за володіння цісаря Йосифа II. (в рр. 1782—1786). Ті німці не винародовилися були за володіння Австрії ні трохи. Від розкольонії. У східній Галичині попала під Польщу, поляки винародовлюють і ті німецькі кольонії. У Східній Галичині є німецькі кольонії в Яворівщині, Жовківщині, коло Добромиля, в околиці Львова, Підгаєць, Золочівщині, Калущині, Долинщині. Як у 1782 році приїхали в цю околицю німецькі поселенці, мусіли зпочатку жити по коршмах і в місцевих силян. Поле, заросле деревами та кущами, мусіли викорчовувати. Зараз будували церкви, основували німецькі школи.

Вірмени, також співплемінники словян, крім Львова поселилися головно на Покутті, найчисленніше в **Кутах.** Загалом їх небагато.

Вірменський наплив найстарший з усіх чужинних напливів у Галичині, а сягає ще **часів володіння українських князів.** Вірмени були тут уже в 11. столітті. Пізніше, чим частіше нападали на їх батьківщину (Вірменію в Азії) монголи та турки, тим частіше і тим численніші юрби вірменських утікачів шукали пристановища у краях східньої Европи. В 13 столітті мали вже вірмени три церкви в Україні, в Камінці Подільськім, у Ярославі та у Львові, а в 1414 році, двацять літ після того, як Мала Вірменія дісталася під турецьке володіння та після оконечної втрати незалежности, прийшли через Мультани і Буковину на українські землі 3,000 вірменських родин. Поселилися вони на Поділлі та Покутті, в Язлівці, Городенці, Гвіздці, Тисьмениці, Станиславові, Лисці та Кутах. До країни, знищеної татарами, здичілій через польську господарку, **внесли вірмени промисл і торговлю, плекали стада худоби, коней, овець і кіз, удержували торговельні взаємини** на південному сході через Ґалац зо Стамбулом (Царгородом), а на північнім заході через Львів, де мали в місті власну дільницю (з якої до нині осталася памятка: вулиця Вірменська), з Перемишлем, Ярославом і Краковом. У 17. столітті злучилися вірмени з римо-католицькою церквою, а як, завдяки своїй запопадливості й ощадності та тверезості, добробилися значного майна, вийшли з міст, **закупили майже всю землю в південній частині Поділля та Покуття й спольщилисся так, що нині відріжняються від поляків лише віроісповіданням** (їх архиепископ Теодорович дуже завзятий польський патріот) та збережений у рисах лиця прикметний тип, а лише дуже маленька частина послугується досі вірменською мовою.

Меноліти прийшли почассті в давніх часах із Франції й осіли в невеличкому числі по краю, а почасті за цісаря Йосифа II. і поселились у львівському повіті (Айнзідель, Фалькенштайн, Містки) та городецькім (Найгор, Керниця).

Жиди, що належать до семітського племени, згуртовані по містах і містечках, а лише поодинокими родинами розкинені по селах. В західній Галичині взагалі менше жидів ніж у східній, бо давніші привілеї заборонювали їм поселюватися в багатьох тамошніх містах. Найбільше жидів у Львові, Кракові, Заліщиках, Бродах.

Жиди також дуже давно поселилися на наших землях. Перші з тих вічних скитальців прийшли до Польщі ще в 11. столітті з Чехії, звідки прогнав їх король Вратислав. В тім же столітті подибуємо жидів і на українських землях, куди дісталися мабуть багато вчасніше від хозарів, які прийняли були мойсеєву віру вже в 8. столітті після Христа. Та хоч так довго жили тут, з дуже малими вийнятками не злучилися з місцевим населенням ні мовою ні звичаями. Запопадливі, хитрі та здібні, сильні, бо згідливі між собою, забрали майже всю торговлю та промисл у свої руки, зібрали великі капітали, позакуповували фільварки.

Караіти, хліборобська жидівська секта в Галичі. Ще з кінцем 19. століття була ка-
Четвер, 10. лист. — Кушнір
раітська оселя також і в Кукиові, одначе вона почасті вимерла, почасті перенеслася до своїх одновірців у Галичі. Караїтів, згідно з їх переказом, спровадив Витовт у 15. столітті з Криму та поселив почасті у Троках, почасті в Луцьку і в Галичі. Що цей переказ (про їх походження з Криму) правдивий, промовляє за те хочби те, що до нині говорять по татарськи.

Цигани (непевного походження) переходять ватагами в околицях, які межують із Буковиною та Закарпаттям. Живуть кочовим життям у курних землянках і шатрах.

В давніших часах виріжнювалисся ще між населенням нинішньої Галичини **шведські, турецькі, татарські** та **волоські** оселі. Одначе ті давніші поселенці зовсім винародовилися та змішалися зовсім з місцетим населенням; заховалися хіба їх давні назвища як напр. Галібей, або назвища, що вказують на походження, як напр. Волошин. Татарські і турецькі бранці послилися в околицях Куликова за часів короля Собіського. Потомки волохів, яких поселили в сяніцьких горах, в околицях Лютовиськ у 14 і 15 столітті, де й до нині деякі села називаються волоськими, напр. Тирава Волоська.

За віроісповіданням, за вийнятком жидів, караітів і циганів, решта напливового населення Галичини є християни: вірмени мають своє власне віроісповідання, вірменсько-католицьке, частина німців є евангелицького віроісповідання, меноніти це протестантська секта, що вийшла з Фризії, з анабаптистів у XVI. столітті. Караіти творять окрему секту мойсеєвого віроісповідання, що відкидає талмуд і його традиції.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У пересланій телеґрафічно вістці про Листопадове Свято в Шікаґу, поміщеній у „Свободі" з 9. листопаду, зайшла при телеґрафічній пересилці помилка щодо суми збірки на святі. Має бути: зібрано понад сто долярів, а не тисячу долярів.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

о. І. Г., Картерет, Н. Дж. — Присланий Вами вірш, друкований у „Русскім Вєстніку", це, наскільки собі пригадуємо, першо - квітневий жарт, що був поміщений у львівськім „Ділі" цього року.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СИРАКЮЗ, Н. Збори Укр. Тов. Січ, від. 282, відбудуться в неділю, 13 листопаду ц. р. в год. 2. пополудні. Всі члени обовязані явитися. — За уряд: Петро Топасишин, предс.; Іван Пігуляк, фін. секр.; І. Лущак, рек. секр.; Віктор Осухівський, кас.

ДУМАЙЛО

Оповідання.
(За Анцеґрубером).

(2)

Люди ссміялися з таких питань і казали, що так є і так мусить бути, бо інакше бути не може.

—Ви гадаєте так, — відповідав Думайло, — бо ви живете, не думаючи. Як би ви думали, то таки вигадали би причину, чому так є і чи воно все мусить бути так.

Люди казали, що не лиш ті питання, які Думайло передумував, чудні і дуже дурні. Казали що також чудні і дурні всі його порівняння. Одної днини людей у селі зворохобили цигани, що прийшли з медведем. Перед народом, зібраним коло церкви медвідь танцював. Танцював не дуже радо. Видко було, що добував останніх сил і часто приставав, падав на всі чотири лапи. Та циганський батіг назад ставив його на задніх лапах. Циганка ходила поміж людьми і збирала крайцари, кидані до решета. Бачучи це, і що медвідь вже майже паде з утоми, Павло важко зітхнув і сказав:

— Ось так то наш брат мусить пропихатися крізь життя!

По відході циганів Думайло ішов з людьми попри циганське таборище і побачив череп барана. Постукавши палицею по тій білій баранячій голові, Думайло сказав:

— Думаю, що ось такі будемо ми всі!

Бідний був той Думайло. За наймита не хотів його взяти жаден господар. Люди любили мати його в своїм товаристві, бо було весело, коли він, як вони гадали, плів ріжні дуже смішні нісенітниці. Вони ще й оливу доливали до вогню, вигадуючи для нього ріжні питання. Та такий не до роботи був там, де робітникові платилося за час. Приміром, як косили і він був між косарями, то раптом став, косу вбив у землю, бо зпід ніг вистрибнула сарана. Він стояв і думав:

— Сраана скаче і літає. Що вона волить, втікаючи перед косою: скакати, чи літати?

Щоби заробити на прожиток, Павло Райда мусів заробляти як поденний робітник. Також мусів згодитися на половину денної плати, бо за той час, що він думає, ніхто не хотів платити йому. І лиш там Павлові давали роботу, де робили гуртом, бо тоді інші, підганяючи його, перебивали його думання. Також інші робітники поповняли те, що занедбав Думайло.

Бувало, що Думайло мав добру днину. Така добра днина бувала тоді, коли товариші запросили його до шинку і своїм коштом гостили. Коли вже доволі наглузували собі з нього і перепоїли його, він показуючи на одного, другого і дальшого, казав:

— Ти. ледащо! Ти. гольтіпака! Ти. лобур! Ти. нєдоріка! Ти ледар! Ти сякий, ти такий! Ви всі накупу! Що мені є? Це знає хіба лиш Господь Бог, або шинкар, котрий знає, що таке він мені насипав до пива!... Ви всі на купу були би не рівня мені, як би не моє прокляте думання! Через те думання я вже двічі втратив хату і маєток. Я цікавий, що через те думання ще пропаде мені?

Коли парубки вчули, що він вже дві хати і два маєтки втратив, голосно зареготали. Один сказав:

— Хібаж у селі хто чув коли про твої хати і про твої маєтки? Ми всі знаємо, що твій тато ніякої хати не мав. І твій тато і твоя мама були дітьми комірників - зарібників. Тобі твоя хата щойно тепер, по пяному привиділася.

— Ви так гадаєте, бо ви ніколи не думаєте, — сказав Думайло. — В зимі ви сидите вдома при дубовім столі...

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Справа У. Н. Дому.

Здається, що сумна подія, яка сталася в так званій „Українській Галі" при 6. вулиці в Ню Йорку, приневолила всіх місцевих українських громадян застановитися над справою Українського Народного Дому. Згадана галя вже давно перестала бути У. Н. Домом, а була приватною власністю кількох осіб.

За цю погану славу, яка спала на українське імя, цілком не відповідає місцева українська громада. В згаданій галі господарку провадили її власники, а ніякої контролі над нею не мало громадянство. Робили собі власники те, що хотіли, і внаслідок їх господарки сталося те, що сталося. А добре українське імя, яке дотепер ніколи нічого не мало спільного з бандитизмом, тепер морально дуже потерпіло.

Та годі проливати сльози над тим, що вже сталося. Треба думати над будучим. Вже від багатьох літ у місцевій нюйорській громаді була пекуча потреба мати свій власний, як слід збудований Український Народній Дім. Колишній У. Н. Дім, названий пізніше приватними власниками „Українською Галею", цілком уже не відповідав українським потребам та не заспокоював того, чого вимагали часи, а головно доросла, роджена тут молодь. Та наша молодь сотки разів висказувала своє незадоволення з цеї галі і голосно домагалася від української суспільности чогось кращого. Але місцева українська суспільність на те зверто мовчала. Тоді українська молодь почала відходити до чужих приміщень, а навіть до чужих організацій. Бо годі було їй збиратися там, де днями і вечорами вешталися підозрілі типи, а крім того, де галя, мітінґові салі і ціле уладження були цілком знощені та перестарілі.

На тім, що ми не подбали для місцевої молоді про належне приміщення, потерпіли ми дуже. Можливо, що щойно в будучині вдасться нам зробити підсумки тих утрат. Та вже тепер виразно бачимо, що ми не маємо за собою молоді. На ріжних мітінґах, а навіть національних святах, тільки частина приходить. Решта втопилася в чужім морі.

Та не дивуймося дуже. Хіба не соромно було якомусь нашому студентові, чи студентці запровадити до цеї знощеної „Української Галі" якогось чужинця? Чи, запровадивши того чужинця до тої галі, даний студент або студентка булиб зробили тим українському народові добру прислугу? Ні, тим вони були би показали їм наявні свідоцтва нашого вбожества.

Та не лише нашим молодим студентам і студенткам потрібно гарного модерного У. Н. Дому. Його дуже потрібно всій українській молоді, бо вона привикла серед чужинців знаходити гарні, чисті місця. Вона не може і не буде душитися по брудних норах. А коли українська суспільність не захоче цього зрозуміти, то хай попрощається зо своєю молоддю. Вона піде там, де ці справи є добре всім зрозумілі.

Наша нюйорська українська громада здається найбільша в цілих Злучених Державах. А собі, на превеликий сором, вона від десятьох літ не має свого У. Н. Дому. Правда, велику вину за те треба зложити на заряд колишнього У. Н. Дому, який так господарив, що відтрутив усю українську суспільність від себе і остаточно довів до того, що той Дім попав у приватні руки. Багато людських грошей пропало в тому Домі.

Та всетаки ця невдача, чи капарство, попереднього заряду не сміє тяжкою зморою лежати цілий час на нашім місцевім громадськім житті, не даючи нам проснутись, обтрястися з попередніх невдач і на все поховати надію мати якийсь порядний У. Н. Дім.

Ми мусимо взятися чимскорше до будови нового, гарного, модерного Українського Народнього Дому в Ню Йорку.

Нас багато тут і при добрій співпраці можнаб такий дім збудувати, чи купити, впродовж кількох місяців. Та щоб це перевести, треба обтрястися з попередніх розчаровань і невдач. Чейже не вічно нам судилося провалюватись у Ню Йорку з У. Н. Домами. Чейже здибеться серед нас чимало таких людей, яким ми могтимемо вповні повірити наші народні гроші.

В тій справі повинні висказуватися чимскорше всі місцеві організації і поодинокі люди. А коли мій голос не є відірваний, коли таксамо думають усі, то це легко буде перевести. Ми маємо тут чимало центральних установ, Центральний Комітет, Комітет Відділів У. Н. Союзу й інші; вони повинні тою справою занятись і при нашій загальній підмозі перевести те діло в життя.

М. Близнак.

НОВИЙ ГУБЕРНАТОР МІНЕСОТИ.

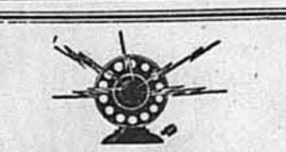
На останніх виборах губернатором стейту вибрано Гарольда Стасена, кандидата Републиканської Партії. Стасен родився на фармі, добув собі освіту, заробляючи притому на життя як помічник у крамниці. Він має в собі кров німецьку, шведську й чеську.

Жінки.

Корабель тоне. Моряки рятують подорожних, роздають рятункові паси.

— Скоро, скоро! — кричить молодий моряк. — Беріть, пані, цей пас... Корабель зараз піде на дно!

— А чи не маєте паса на одно число меншого? — питає пані, всміхаючись приємно до моряка.

РАДІОВІ ПРОГРАМИ

Хор української кат. церкви св. Апостола Петра і Павла під управою Романа Гвоздевича співатиме на радіо зо стації W.E.L.I., 900 Kc., Ню Гейвен, Конетикут, в неділю, 13. листопаду Nov. 13, 1938), від 9:15 до 9:30 рано.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СТЕМФОРД, КОНН.

Український Каледж в Америці.

На черговім засіданні Єпископської Консисторії 18. жовтня ц. р. розважувано справу оснування каледжу для української молоді в Америці. Проєкт принято з одушевленням і плян обговорено всесторонньо.

В своїй ухвалі цеї постанови ініціятори її опиралися на розвитку Української Вищої Школи в Стемфорді за час її пятилітнього існування. Оцей розвиток зазначується проречисто у щорічному зрості числа учнів зпоміж нашої еміґрації та інших національностей. Наглядний це доказ того, що одинока українська школа вищого типу в Америці зєднала собі загальне довіря й признання у науковому вихованні повіреної собі молоді. Стоячи на висоті свого завдання, Вища Школа в Стемфорді оправдала надії українського громадянства й печаливі труди свого Достойного Основника та стала вже нерозривною частиною нашого культурного життя тут в Америці.

Оцим національно-культурним надбанням дорожить наше громадянство, і можна вірити, що воно прийме вістку про заснування свого каледжу на американській землі з правдивим задоволенням. Є це дальшей крок у побільшенні місця, належного нам між іншими народами, що користуються свобідним всестороннім розвитком у новопрбраній батьківщині.

Тоді, коли завдяки принагідним проявам нашого мистецтва знаходимо щораз більше признання з боку чужинців, то постійний осередок української освіти й культури свідчить про нашу національну самопошану та скріплює нам повагу між ними. Ота повага набирає щораз більшого розміру внаслідок політичних випадків в Европі, серед котрих вирішення нашої майбутности перейшло вже в передступну стадію.

Тому преважна справа заснування українського каледжу повинна стати мірилом нашої національної зрілости та знайти в нашому громадянстві не тільки моральну, але й матеріяльну підпору. Нехай воно покаже наглядно, що розуміє вагу цеї високої ідеї, нехай виявить свою добру волю в розбудові своєї освітньої установи, в котрій рідна молодь моглаб розвивати свої духові сили на користь і славу українського народу. Талановиті, освічені й характерні працівники здадуться нам у недалекій уже будучині.

Головним впорядчиком кампанії для придбання потрібних фондів на розбудову Українського Католицького Каледжу іменовано Всч. о. Стефана Побуцького, пароха в Оборні; Н. Й., звісного із своєї енергійної діяльности в парохії й відчитів, виголошуваних у Вищій Духовній Семинарії в Рачестері та увуніверситеті в Нагеґарі.

По ближчі інформації в справі кампанії треба голоситися на адресу: Rev. Stephen Pobutsky, 132 Washingthn St., Auburn, N. Y.

Проф. А. Микитяк.

УСІ ЯК ОДИН НА МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД

вулицями міста Ню Йорку

У СУБОТУ, 19-го ЛИСТОПАДУ 1938 РОКУ,

ГОЛОВНИМ ПРОМОВЦЕМ НА ПРОТЕСТАЦІЙНОМУ ВІЧУ ПРОТИ ПОЛЬЩІ БУДЕ Д-р ЛУКА МИШУГА,

що вертається з Европи якраз перед манїфестацією.

УВАГА! БЛЕКСТОН, МАСС.! УВАГА!

ОФІЦІЯЛЬНЕ ОТВОРЕННЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ДОМУ В БЛЕКСТОН, МАСС.

:——::——: відбудеться :——::——:

В НЕДІЛЮ, 13. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 13, 1938)

у годині другій пополудні.

На це відкриття запрошуємо українців і українок з Вунсакет, Менвіл, Централ Фолс, Провіденс, Кромтон, Р. Ай.; і з Бостон, Мілес, Вустер, Мілвіл і Блекстон, Масс.

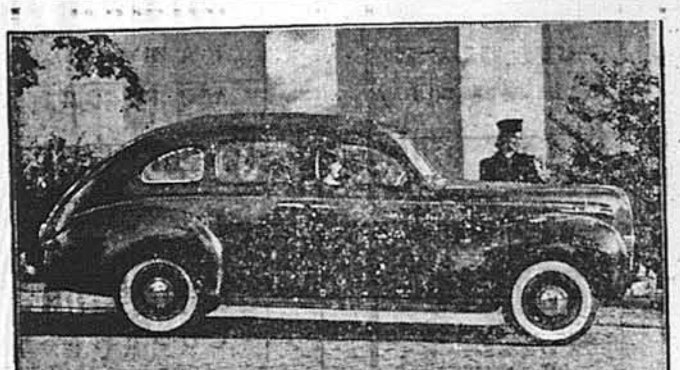
На цім святі будуть бесідники свої й американці.

Українська Банда з Вунсакет, Р. Ай., і українські організації беруть участь в отворенню.

У. Н. Дім знаходиться на FARM STREET, при тій дорозі, що нею їдеться на українські пікніки в літі. 263

ЗА ГОЛОВНИЙ КОМІТЕТ У. Н. ДОМУ:

Михайло Фірман, предс.; **Василь Бурак**, кас.; **Софія Схаб**, секр.

НОВИЙ „МЕРКЮРІ 8 ТАВН СІДЕН".

Цей „Меркюрі Ейт Тавн-Сіден" це один з чотирьох типів ящика найновішого автомобіля. Це великий автомобіль, бо має 116 цалів довжини від середини передньої оси до середини задньої та має 16 стіп від переднього „бомпера" до заднього. Його вісім-цилїндровий мотор, зложений в букву „Ві", може розвинути силу 95 парових коней. Гидравлічні гальми дають можність керманичеві звільнити або скоро задержати авто легким натисненням педалів. „Тавн-сіден" можна назвати „прапоровим кораблем фльоти Меркурія". Переднє й заднє сидження приміщує вигідно по три пасажири. Внутрішнє уладження люксусове. Приміщення для пакунків винятково велике. За гуми з білими боками числиться окремо.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ОДВУ,
відділ 1. у Ню Йорку
відіграє комедію в 3. діях Л. Лопатинського

„СВЕКРУХА"

В НЕДІЛЮ, 13. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 13, 1938)

В САЛІ УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ, 334 ІСТ 14. ВУЛ.

По виставі ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.

Початок 6:30 ввечір. ——::—— **Вступ 40 центів.**

До численної участи запрошує все громадянство

Управа Укр. Червоного Хреста.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. Місячні збори Тов. У. Н. Союзу відділ 292., відбудуться в неділю, 13. листопаду, в годині 12:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, Martin & Michigan Ave. Тому, що саме того дня ввечір маємо підприємство, на котре обовязаний кожний член прибути, котрий член не явиться 1 дол. кари, тому то просимо прийти на час, бо не можемо сидіти до 6. години на гали. Рівнож пригадую, що зближається кінець року. 1) Най кожний член подбає, щоби його вкладки були вирівняні; 2) ні, котрі ще не мають заплачених крісел, най стараються заплатити, бо воно якось не вальорно, як хтось сидить на чужім кріслі, а воно не така велика сума; 3) нових членів приєднуймо і то таки конечно. Ви, родичі, котрі ще не вписали своїх дітей, приведіть їх на збори, або ввечір на баль. Ми їх радо повитаємо і ще таки того самого вечора родичі нагороду дістануть. Ану, зробіть збитка секретареві, щоби собі не дав ради, виписуючи аплікації. — І. Форись, пр.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

АЙРОНДЕКВІТ, Н. Й. Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в неділю, 13. листопаду, в 2. годині пополудні, в українській гали на Норт Ґудман. Проситься членів прибути на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Головка, секр.

БРІДЖПОРТ. КОНН. Місячні збори тов. Укр. Січ, від. 59, відбудуться в суботу, 12. листопаду, в годині 7.30 вечером в гали під церквою. Проситься членів і членкць явитись на зборах. Довгуючі члени нехай подбають і вирівнають свій довг до товариства. Усі члени, що не приходять на збори цілий рік, повинні бодай тих пару місяців приходити й заплатити вкладку і вислухати нарад. — М. Галькевич, предс.; І. Глива, секр.; М. Шиманський, кас.

ГАМТРАМК, МІШ. Збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94., відбудуться в неділю, 13. листопаду, в год. 1:30 пополудні, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ ул. Маємо багато справ до полагодження, тому проситься всіх членів прийти на цей мітинґ. Пригадується членам, котрі довгують зо своїми вкладками, щоби прийшли на мітинґ і вирівняли свої залеглости, бо в противнім разі секр. буде мусіти суспендувати всіх тих членів, котрі довгують до Тов. і до Союзу більше як два місяці. Отож, члени, прийдіть на мітинґ і полагодьте справу якслід, щоби потому на нікого не нарікали, що вас суспендовано, бо тут не є нічия вина, тільки ваша. — М. Шарай, секр.

БОСТОН, МАСС. Місячні збори Тов. ім. Евгена Коновальця, від. 238., відбудуться в неділю, 13. листопаду, з церковній гали зараз по відправі. Проситься кожного члена прийти та вплатити свою вкладку до Союзузової каси. Не гаразд протягати аж до кінця місяця і тим спричинюється неприємність секретареві, бо секретар мусить гроші вислати перед кожним 25. днем в місяці Секретар не може за всіх закладати, а вкасі відділ не має на це фонду. Кожний щирий член союзу повинен вписати своїх дітей до Союзу. Ті, що не належать, то роблять кривду собі й дітям, бо нещастя кожної хвилі може стрінути, а в Союзі за малу суму, можна забезпечити всю свою фамілію. Чужі асекураційні компанії тої користи вам не дадуть, що дає свій Український Народний Союз. Хто бажає вступити в члени, хай прийде на збори. — Н., секретар; П. Мороз, голова; Й. Бербелицький, кас.

СКРЕНТОН, ПА. Місячні збори тов. Над Збруча, від. 280, відбудуться в неділю, 13 листопаду, в год. 2 пополудні в Укр. Гор. Клюбі, 608 В. Лакавана Ев. Присутність всіх членів на зборах обовязкова. Довгуючі члени мають постаратися вирівняти свої залеглости. — Р. Рубльовський, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

†

У Ню Йорку, Н. И. помер 9. листопаду 1938 р.

НИКОЛАЙ КУДЕРЕК

член бр. св. Володимира, від. 130. У. Н. Союзу.

Похорон відбудеться в понеділок, 14. листопаду, в годині 9. рано з дому жалоби, 131 Піт Стр., Ню Йорк, Н. Й. Погребна Служба Божа буде відправлена в укр. гр.-кат. церкві св. Юра при 7 улиці в Ню Йорку. Проситься всіх членів бр. св. Володимира і 130 від. У. Н. Союзу взяти участь в похороні.

М. Коваль, секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори сестриців Рожд. Пресв. Богородиці. від. 36 відбудуться в неділю, 13 листопада, в год. 3. попол. точно в галі церковній. Тож просимо вас, сестри, приходіть на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. На цих зборах будеться вибирати кандидатів на уряд на рік 1939. Тож кожна членкиня обовязана явитися на цих зборах на означений час, щоби не чекати до пізної години на вас, заки посходитися.Подаємо до відома тим лченкиням, котрі довгують, щоби прийшли на збори й вирівнали свої вкладки, щоби не нарікали, як будуть суспендовані. — За уряд: Олена Скробач, предс.; Настазія Грицак, касієр; Марія Ходак, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Звичайні місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221., відбудуться в неділю, 13. листопаду, в годині 12. вполудне, в церковній салі при Оклей і Райс ул. В склад програми зборів входять дуже важні точки: приготування до 30-літнього ювилею нашого відділу, купно прапорів, купно братських відзнак та багато інших важних справ. Тому приявність усіх членкць і членів є конечна. — М. Барабаш, предс.; Д. Кузьма, кас.; Т. Шпікула, секр.

КОТСВИЛ, ПА. Місячні збори тов. ім. Бог. Хмельницького, від. 248, відбудуться в неділю, 13. листопаду, по Службі Божій в першій годині. Проситься членів, щоби були приявні як один, бо маємо важну справу до полагодження. Обрадимося теж в котру суботу маємо зробитибаль з нашого товариства. Отже прейдіть як один і вибиремо комітет до балю, та рішимо на що має бути призначений дохід з балю. — М. Пик. предс.; В. Чернецький, касієр; П. Турчин, секретар.

СТІННІ КАЛЄНДАРІ

НА 1939 РІК.

Чудові Краєвиди, Патріотичні, Релігійні, Дівчата і Діти в ріжних позах. Свята зазначені червоно, пости зазначені рибою. Ціна одного Калєндаря з пересилкою 25 ц. 5 Калєндарів за $1.00. 12 Калєндарів $2.25. 25 Калєндарів $3.75. 50 Калєндарів $7.00. 100 за $12.50. Для бизнесменів друкуємо Калєндарі з їх фірмою за малою оплатою за друк. Різдвяні картки блискучі „Христос Раждаєся", або картки в формі книжочок з відповідними віршами, ціна за дозин 60 ц. 50 карток $1.75. 100 карток $3.00 з пересилкою. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th ST. NEW YORK, N. Y.

Даром пробка зілля

МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий до зажиття.

Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в конечності, а тоді заживається його або зараз перед нічним спочинком, або по встанню рано. **Мілертон не виробляє привички.**

ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА $1.00 вистане майже на цілий місяць.

Спеціяльна оферта читачам „Свободи":

[ ] $1.00 за одну коробку Мілертону

[ ] $1:50 за дві коробки Мілертону

[ ] $2.00 за три коробки Мілертону

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ. (55)

Джеф Бигерс був кремезний собі чоловяга. Він знав добре свою силу. Він нераз своїм міцним ударом звалював з ніг чоловіка. А тепер, коли держав у своїх руках рушницю і готовий був прикладом розвалити Тарзанові голову, він не боявся, що удар буде заслабий. В його серці вже навіть пробудилось дике бажання кривавої перемоги.

Хрускіт хворосту вже було чути дуже близько. Джеф був певний, що це кроки Тарзана. Та якби він був так добре визнавався в нетрях як Тарзан, то був би відразу пізнав, що це кроки не людини, тільки льва. Бо лев, зачувши з одного боку крик Тарзана, а потім відповідь Джефа, вибрався туди, куди було ближче. А ближче було до Джефа.

Лев сміло підійшов до Джефа на кількадесять кроків і на хвилю пристанув. Він серед ночи побачив чоловіка. Та чоловік його не бачив. А що лев був голодний, то порішив сполювати його для себе на їжу. Джеф не хотів іще раз кричати, бо не хотів вказувати Тарзанові точно, де він є. Та лев побачив уже його дуже добре і не потребував свіжих знаків.

А коли впродовж хвилі západ...

А коли впродовж хвилі запарила тиша, Джеф здушено заговорив: „Я тут, де ти є?" Цього було досить для льва, щоб виконати свій остаточний скік. Його ніздря виповнились, хвіст випрямивсь і він з цілої сили загарчав. А потім рунув з корчів просто на Джефа. Джеф попав у великий переляк. Його настрій тепер цілком змінився.